

Rapportage imago-onderzoek Zorg & Welzijn

Lonneke Gijbers MSc

Roos Thijssen MSc

Z8632

1 september 2020

motivaction
insights and strategy

Inhoudsopgave

Achtergrond	3
Conclusies	4
Aanbevelingen	6
Methode & opzet	8
Resultaten	9
Bijlagen	27

In opdracht van Coco Heitink, van RegioPlus, heeft Motivaction International B.V. een onderzoek uitgevoerd naar het imago van leren en werken in zorg en welzijn onder het algemene Nederlandse publiek en jongeren in het bijzonder. Daarnaast is ook de gepercipieerde invloed van de coronacrisis hierop in kaart gebracht.

Vanwege de coronacrisis heeft de Week van Zorg & Welzijn 2020 niet plaatsgevonden. De coronacrisis heeft op allerlei manieren invloed op de sector Zorg en Welzijn. Maar wat doet deze crisis met het imago van de sector als werkgever? Het is relevant om inzicht te hebben in hoe het imago van de sector er nu voor staat om daar de arbeidsmarktcommunicatie van RegioPlus op te laten aansluiten. Er zijn nog steeds arbeidsmarkttekorten. RegioPlus wil op basis van imago-onderzoek inzicht krijgen in de huidige beweegredenen van mensen om te kiezen voor leren en werken in Zorg en Welzijn en kijken in hoeverre de coronacrisis daarvoor mogelijk kansen biedt of juist voor extra uitdagingen zorgt. RegioPlus onderstreept het belang om haar activiteiten (beter) af te stemmen op potentiële/toekomstige werknemers, in het bijzonder bij jongeren.

De doelstelling van het onderzoek is:

Inzicht in het huidige imago van leren en werken in Zorg en Welzijn en de mogelijke invloed van de coronacrisis daarop om te bepalen in hoeverre de doelstellingen worden bereikt, of dat bijstelling nodig is in de arbeidsmarktstrategie.

De onderzoeksvragen die we in dit rapport verkennen zijn:

1. Wat is op dit moment het imago van leren en werken in Zorg en Welzijn?
2. Wat is de invloed van de coronacrisis op het beeld van leren en werken in Zorg en Welzijn?
3. Wat zijn de beweegredenen om in de huidige situatie te kiezen voor leren en/of werken in Zorg en Welzijn?

Conclusies

Huidig imago van leren en werken in Zorg en Welzijn

De meeste Nederlanders associëren leren en werken in Zorg en Welzijn spontaan met het ziekenhuis, medische beroepen, ouderen(zorg) en verzorging. Minder positieve beelden van leren en werken in Zorg en Welzijn, zoals hoge werkdruk, onderbetaling en zwaar werk komen vaker als eerste op dan positieve, zoals maatschappelijk relevant, leuk en dankbaar werk. Desondanks heeft de ruime meerderheid een positief beeld over wat je kunt betekenen voor anderen (83%) en de voldoening van het werk (72%) in Zorg en Welzijn. Dit beeld is de afgelopen jaren steeds positiever geworden. De meesten zien de sector als grote werkgever (79%) met veel uitdagingen (80%). Heb beeld dat het vooral een sector is die aantrekkelijk is voor vrouwen, neemt de afgelopen jaren steeds iets af. Men heeft net als voorgaande jaren een veel minder positief beeld over de hoeveelheid stress/werkdruk en de fysieke belasting binnen de sector. Dit geldt ook voor het salaris en de flexibiliteit van het werk, waarbij het beeld dit jaar ook nog iets negatiever is geworden.

Beweegredenen voor werken in Zorg en Welzijn

Een vijfde staat open voor werk in Zorg en Welzijn, dat is ongeveer gelijk aan vorig jaar. Gevraagd naar de meest aantrekkelijke deelsectoren om in te werken (ook als men niet open staat voor werken in de zorg), wordt sociaal werk en werken in een ziekenhuis het vaakst genoemd, gevolgd door jeugdzorg en ouderenzorg. Eerstelijnszorg, gehandicaptenzorg en thuiszorg worden het minst vaak genoemd. De spontaan meest genoemde redenen om in de (deel)sectoren te werken zijn: omdat je mensen helpt in Zorg en Welzijn, contact hebt met mensen en het een betekenisvol beroep is.

De belangrijkste voorwaarden (voor mensen die niet in Zorg en Welzijn werken) om zich überhaupt op deze sector te gaan oriënteren zijn salarisbehoud en de mogelijkheden om het werk te kunnen combineren met hun privéleven. Het lijkt erop dat mensen die geïnteresseerd zijn in leren en/of werken in Zorg en Welzijn zich vooral oppervlakkig oriënteren (36% van de geïnteresseerden). Een kleine groep (7% van de geïnteresseerden) neemt het heel serieus. Van de potentieel geïnteresseerden geven de meesten aan dat ze het liefst online via een website (26%) of fysiek via een meeloopdag (24%) of open dag (19%) bij een zorg- of welzijnsorganisatie geïnformeerd zouden willen worden over leren en/of werken in Zorg en Welzijn.

Conclusies

Invloed van coronacrisis

Hoewel bijna de helft van de Nederlanders aangeeft dat de coronacrisis hun beeld niet heeft veranderd aangaande leren en/of werken in Zorg en Welzijn, is dit voor 44% wel het geval. Ruim een kwart (27%) geeft aan dat hun beeld in *positieve* zin is veranderd. Deze groep licht toe dat dit vooral komt door: de positieve zichtbaarheid in de media, het respect dat men heeft voor zorgmedewerkers die gezondheidsrisico's voor anderen namen en dat corona zorgt voor bewustwording van hoe onmisbaar en veelzijdig de zorg is. Bij een tiende heeft de coronacrisis hun beeld in *negatieve* zin veranderd, mede vanwege persoonlijke of nabije negatieve ervaringen, of omdat men het idee heeft dat zorgmedewerkers wel waardering krijgen van cliënten maar onvoldoende waardering krijgen op financieel gebied. De coronacrisis geeft het beeld dat mensen in de zorg een groot risico lopen en onder enorme werkdruk staan.

Gevraagd naar specifieke onderwerpen, dan zien we dat de Coronacrisis zowel de positieve als negatieve indrukken die men heeft van werken in Zorg en Welzijn versterkt. Aspecten waar men in voorgaande jaren al het meest positief over was, zoals betekenisgeving, voldoening en samenwerking is men naar eigen zeggen nog sterker gaan herkennen door de coronacrisis. Dit geldt echter ook voor de aspecten waar men al negatiever over was, met name werkdruk, flexibiliteit van werktijden, salaris en arbeidsvoorwaarden.

Jongeren: positiever beeld over leren en werken in Zorg en Welzijn dan 25-plussers, maar niet positiever geworden door coronacrisis

Jongeren hebben over het algemeen vaker een positiever beeld over verschillende (arbeid)aspecten in Zorg en Welzijn dan 25-plussers, zoals wat je in het werk voor anderen kunt betekenen, de voldoening die je uit het werk haalt en de uitdagingen die de sector biedt. Dat beeld is ten opzichte van 2017 en 2018 onder jongeren ook positiever geworden. Jongeren zijn ook iets positiever over salaris en arbeidsvoorwaarden in de sector dan 25-plussers. Jongeren vinden tevens dat vernieuwing, ontwikkeling en interessante innovaties op technologisch gebied vaker passend zijn bij de sector Zorg en Welzijn. Ten opzichte van voorgaande jaren vinden ze op dit moment ook sterker dat er interessante banen zijn voor elk opleidingsniveau.

Ondanks het positievere beeld onder jongeren, staan over het relatief minder vaak open voor leren of werken in Zorg en Welzijn (51% vs. 58%). Als ze zouden moeten kiezen voor een baan binnen deze sector, ligt hun voorkeur vaker in leren en/of werken in ziekenhuizen of jeugdzorg, en minder vaak in de ouderenzorg. Ten opzichte van 25-plussers zouden ze vaker gestimuleerd worden om zich te oriënteren op werken en/of leren in Zorg en Welzijn als ze de baan goed kunnen combineren met hun privéleven (27% vs. 20%) en minder vaak door waardering voor beroepen in Zorg en Welzijn (5% vs. 11%). Hun beeld in het algemeen van leren en werken in Zorg en Welzijn is naar eigen zeggen minder vaak in positieve zin veranderd door de coronacrisis (21% vs. 28%).

Aanbevelingen

Door de coronacrisis is het werken in Zorg en Welzijn onder de loep komen te liggen. Enerzijds is er enorm veel respect en waardering vanuit de samenleving, waardoor mensen zich nog meer realiseren wat je in de zorg voor anderen kunt betekenen. Anderzijds is ook het (al voor de crisis bestaande) beeld bevestigd dat de werkdruk binnen Zorg en Welzijn hoog ligt. Ook heeft men naar eigen zeggen een negatiever beeld van salaris en arbeidsvoorwaarden gekregen. De sector staat daarmee voor de opgave om mensen (ondanks verscherpte aandacht voor de negatieve kanten/uitdagingen in de zorg) juist nu te enthousiasmeren om te kiezen voor een baan in Zorg en Welzijn.

Het is daarom van belang juist nu ook te laten zien wat er zo waardevol is aan het beroep, waarom het zoveel voldoening biedt. Wees daarbij eerlijk over de werkdruk, maar benadruk dat dit juist de uitdaging is voor de zorg de komende jaren. *Benadruk dat het belangrijk is voor de samenleving dat er meer mensen kiezen voor deze cruciale beroepen.* Er zijn mensen nodig, niet alleen voor diegenen die een beroep moeten doen op zorg, maar ook ter ondersteuning van alle zorgmedewerkers die zich nu al inzetten in de sector. Met andere woorden, kom de zorg versterken, we hebben jou *echt* nodig. *Met meer mensen in de zorg, minder tekorten, neemt de werkdruk af en is er weer meer ruimte voor flexibiliteit en al het moois dat werken in de zorg te bieden heeft.* Kies daarom voor een *cruciaal* beroep en ervaar hoe het voelt om direct wat voor anderen te betekenen.

Het onderwerp salaris en arbeidsvoorwaarden staat momenteel enorm ter discussie in zowel de politiek als media. Onder het algemene publiek is het beeld van salaris en arbeidsvoorwaarden dan ook weinig positief. Het is echter de vraag in hoeverre het beeld dat men heeft ook daadwerkelijk klopt. Uiteraard is de waardering die zorgprofessionals moeten krijgen moeilijk uit te drukken in geld. Iedereen gunt medewerkers in de zorg extra salaris. Maar hebben mensen het juiste beeld als het gaat om wat je verdient in verschillende functiegroepen de zorg, vergeleken met andere beroepen? Natuurlijk zijn er altijd beroepen waarin je veel geld kunt verdienen, maar wat is nu eigenlijk 'standaard'/'modaal'? Het kan zijn dat mensen verkeerde verwachtingen hebben en aannames doen. *Het kan helpen om te laten zien waar de zorg qua arbeidsvoorwaarden staat in relatie tot andere beroepen. Daarmee trigger je wellicht mensen in die beroepsgroepen om zich eens verder te verdiepen in een mogelijke overstap naar de zorg. Ook kan het helpen om mogelijk te negatieve inschattingen bij te stellen.* Resultaten uit dit onderzoek laten namelijk zien dat veruit de meeste geïnteresseerden zich nog niet serieus hebben georiënteerd. Hier liggen dus nog kansen om mensen goed op weg te helpen. Probeer eenvoudig en snel inzichtelijk maken of en hoe een overstap naar Zorg en Welzijn voor iemand persoonlijk haalbaar kan zijn.

Aanbevelingen

Voor jongeren is het wellicht minder van belang om te focussen op Zorg en Welzijn in relatie tot de huidige crisis en de noodzaak van versterking in de zorg. Zij staan aan het begin van hun carrière, waardoor jongeren wellicht meer gefocust zijn op groei, uitdaging en ontwikkeling. Het is belangrijk te benadrukken dat de sector hiervoor juist nu veel kansen biedt. Probeer de associatie met de 'care' kant van beroepen minder te benadrukken en laat zien dat Zorg en Welzijn juist kansen biedt om door te groeien, je te specialiseren en dat er in allerlei beroepen in Zorg en Welzijn mogelijkheden zijn om je bezig te houden met de nieuwste (technologische) ontwikkelingen. Benadruk ook dat de zorg goede startsalarissen biedt en vergelijk deze met andere startersfuncties. Daarbij dat er veel vraag is naar starters en je vaak direct aan de slag kunt en dat er bovendien vaak ruimte is om direct verder te leren/specialiseren. Stip ook aan dat je in de zorg vaak geen standaard 9 tot 5 baan hebt, dus dat je soms ook kunt genieten van vrije tijd op momenten en plekken die je dan voor jezelf hebt.

Methode en opzet

1-, 2-, 3- en 4-meting

De 1-, 2- en 3-meting voor dit onderzoek hebben plaatsgevonden vlak na afloop van de Week van Zorg en Welzijn in 2017, 2018 en 2019 (die normaliter eind maart plaatsvindt). Deze vierde meting vond plaats van 28 juli tot 9 augustus 2020, ten tijde van de coronacrisis en heeft daardoor een ander karakter dan de vorige drie metingen.

Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een online enquête binnen het StemPunt-panel van Motivaction. Deelnemers aan de metingen in 2018 en 2019 zijn uitgesloten van deelname aan de 4-meting, om zo de bekendheid van Ontdekdezorg week zuiver te kunnen meten.

Steekproef en weging

Voor het algemene publiek is een representatieve steekproef getrokken uit het StemPunt-panel op basis van de kenmerken leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, regio en Mentality (een leefstijlmodel ontwikkeld door Motivaction). Achteraf is gewogen naar de kenmerken geslacht, leeftijd en opleiding (zie bijlage). In het rapport beschrijven we de totale steekproef, dit is inclusief jongeren (16-64 jaar).

Verschillen met de vorige metingen

In de grafieken in dit rapport zijn de significante verschillen tussen de huidige en de vorige metingen opgenomen. Significant hogere resultaten worden aangegeven met een groene pijl omhoog, significant lagere resultaten met een rode pijl omlaag.

In de bijgeleverde tabellenset is een uitsplitsing gemaakt naar jongeren en 25+ers. Relevante significante verschillen worden benoemd in dit rapport. Wanneer we kijken naar verschillen tussen jongeren over de jaren heen, rapporteren we over 2017 (n=217 jongeren), 2018 (n=234 jongeren) en 2020 (n=210 jongeren). In 2019 zijn jongeren niet als specifieke doelgroep meegenomen.

Resultaten

Spontane associaties met leren en werken in Zorg en Welzijn

Ziekenhuis komt vaakst spontaan op

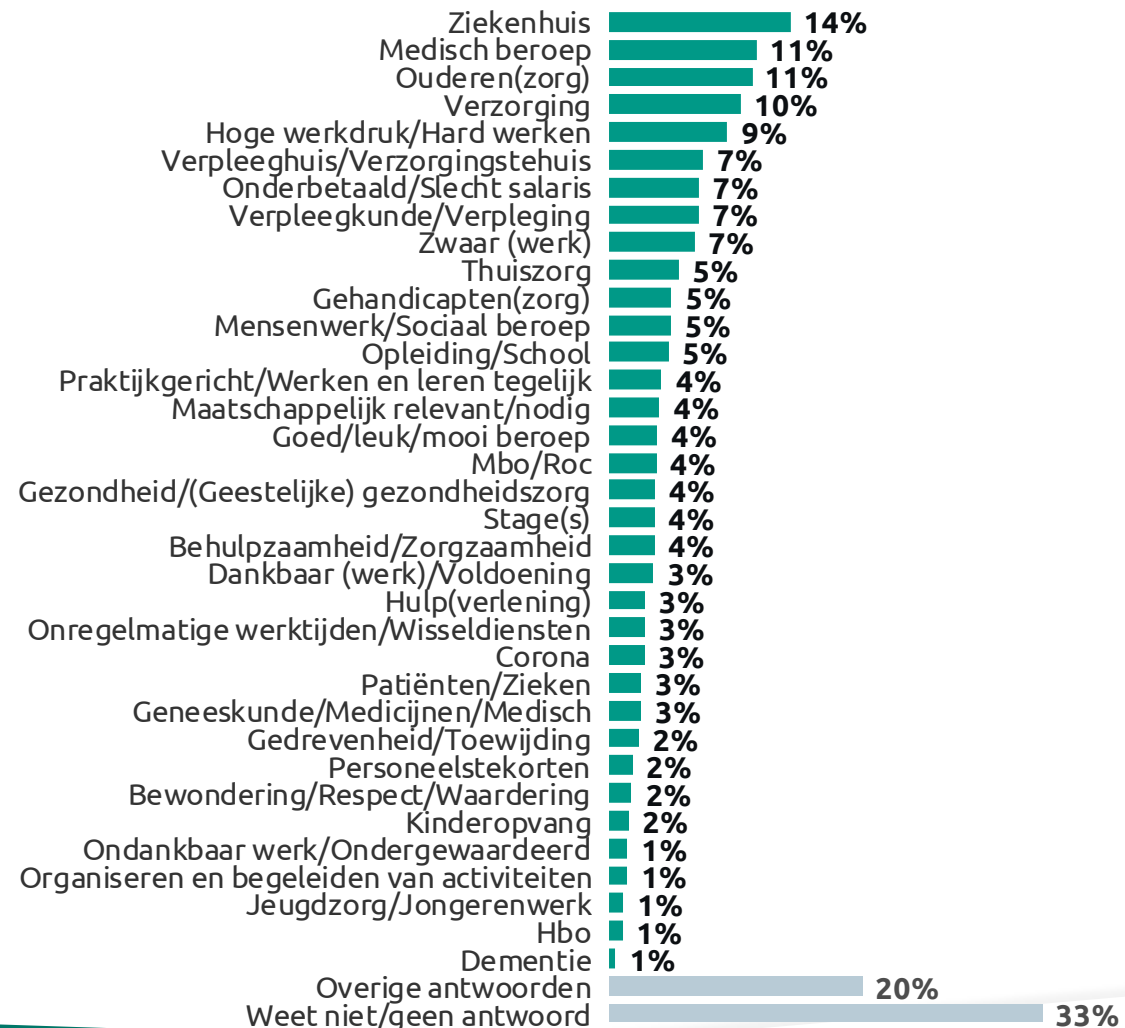
De meeste Nederlanders associëren Zorg en Welzijn spontaan met het ziekenhuis (14%), een soort medisch beroep (arts, therapeut, verpleegkundige etc.) (11%) en ouderen(zorg) (11%).

Ook komen typen werk regelmatig spontaan op, zoals verzorging (10%), verpleegkunde (7%), thuiszorg (5%) en gehandicaptenzorg (5%).

Daarnaast noemen ze verschillende mogelijke negatieve consequenties van het leren en werken in Zorg en Welzijn: hoge werkdruk (9%), onderbetaald (7%) en zwaar werk (7%). En iets minder vaak de positieve gevolgen van leren en werken in deze sector, zoals: maatschappelijk relevant (4%), goed/leuk beroep (4%), dankbaar werk (3%).

Welke gedachten of beelden komen bij je op als je denkt aan leren en werken in de sector Zorg en Welzijn:

(Basis - allen, n=1.168)

Huidig beeld van Zorg en Welzijn

Meerderheid positief beeld over de betekenis voor anderen en voldoening werk

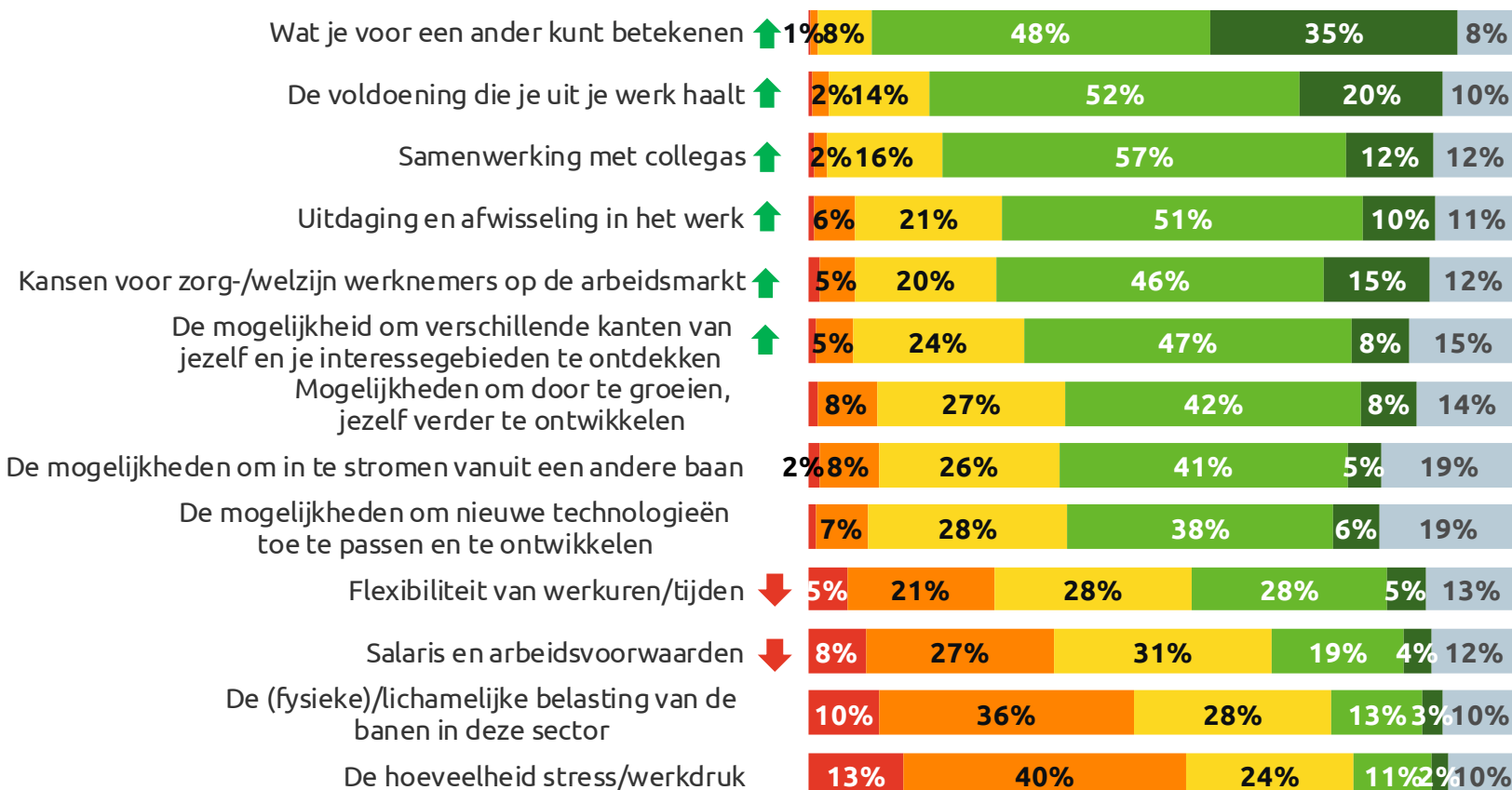
De meesten hebben een (zeer) positief beeld van leren en werken in Zorg en Welzijn als het gaat om wat je voor anderen betekent (83%) en de voldoening die het geeft (72%). Ook over het sociale aspect met collega's (69%) en de uitdaging (61%) heeft men een (zeer) positief beeld.

Zes op de tien (61%) Nederlanders zien ook kansen voor zorg-/welzijn werknemers op de arbeidsmarkt. En meer dan de helft heeft een positief beeld over de mogelijkheden om jezelf te ontdekken (55%) en te ontwikkelen (50%) in Zorg en Welzijn.

Minder positief is men over de flexibiliteit van werkuren (33%), salaris (23%), fysieke belasting (16%) en de werkdruk (13%).

Door de jaren heen is het beeld ten opzichte van het sociale aspect, de uitdaging, de kansen en persoonlijke ontwikkeling in Zorg en Welzijn iets positiever geworden (ca. 3-10% verschil met 2017-2019).

In hoeverre heb jij een positief of juist negatief beeld van leren en werken in Zorg en Welzijn als het gaat om: (Basis - allen, n=1.168)

↑ Relatief positiever beeld t.o.v. 2017, 2018, 2019
↓ Relatief negatiever beeld t.o.v. 2017, 2018, 2019

■ Zeer negatief
■ Negatief
■ Niet positief, maar ook niet negatief
■ Positief
■ Zeer positief
■ Weet niet/geen beeld van

Huidig beeld van Zorg en Welzijn

Meesten zien sector als grote werkgever met veel uitdagingen

Circa acht op de tien (79%) Nederlanders zien Zorg en Welzijn als een grote werkgever in Nederland en geven aan dat deze sector veel uitdagingen kent (80%).

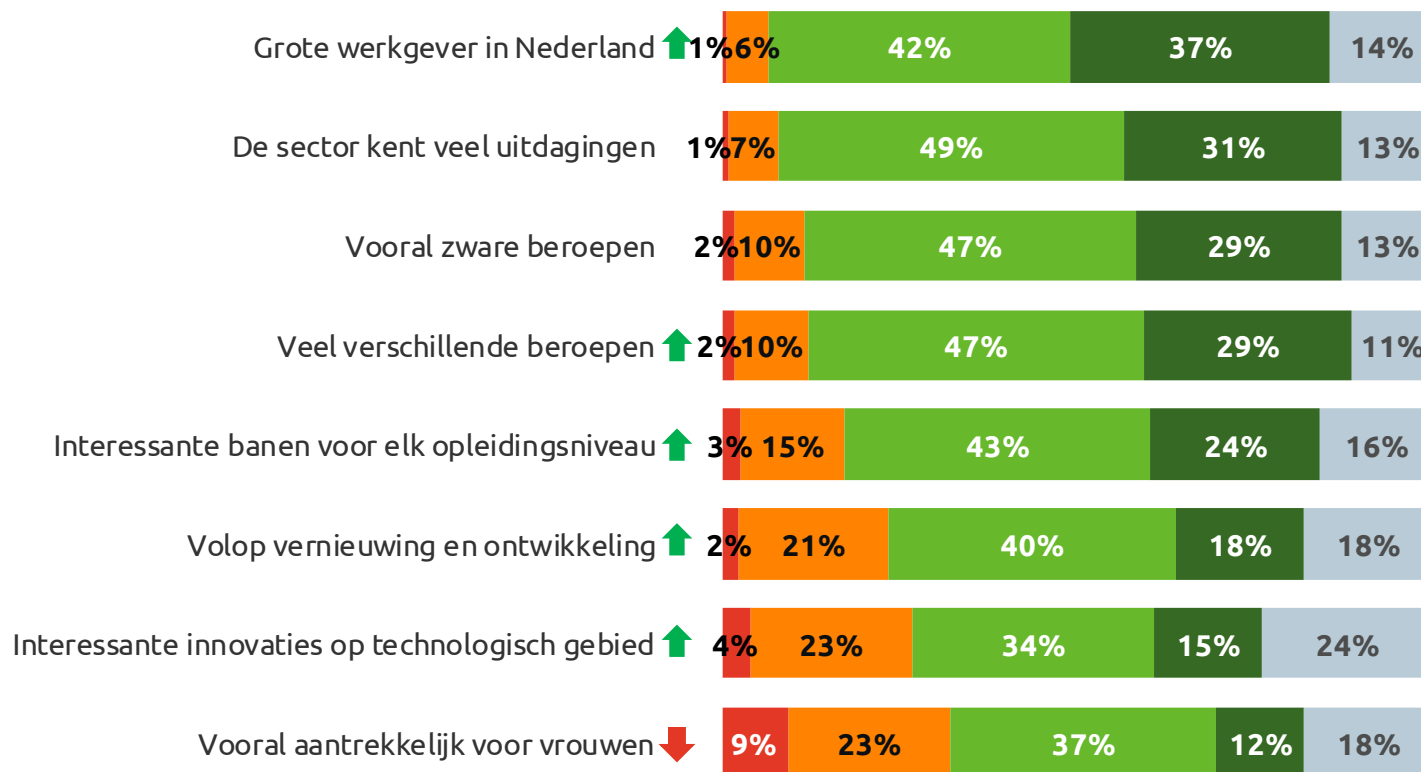
Daarnaast heeft driekwart (76%) het beeld dat het vooral zware beroepen betreft.

Meer verdeeldheid is er over dat interessante innovaties op technologisch gebied passen bij leren en werken in Zorg en Welzijn: 49% vindt van wel, 27% vindt van niet en 24% weet het niet.

Hoewel meer mensen denken dat Zorg en Welzijn vooral aantrekkelijk is voor vrouwen (49%), vindt bijna een derde (32%) dat niet.

Over de jaren heen vindt men de volgende aspecten iets beter passen bij leren en werken in Zorg en Welzijn: grote werkgever in Nederland, veel verschillende beroepen, interessante banen voor elk opleidingsniveau, volop vernieuwing en interessante innovaties. Men heeft minder vaak het idee dat leren en werken in Zorg en Welzijn vooral aantrekkelijk is voor vrouwen. (ca. 3-5% verschil met 2017-2019).

In hoeverre passen onderstaande uitspraken volgens jou bij leren en werken in Zorg en Welzijn? (Basis - allen, n=1.168)

■ Past niet ■ Past meer niet dan wel ■ Past meer wel dan niet ■ Past wel ■ Weet niet/geen mening

↑ Relatief meer passend t.o.v. 2017, 2018, 2019
↓ Relatief minder passend t.o.v. 2017, 2018, 2019

Werken in Zorg en Welzijn

Kwart heeft belangstelling voor sociaal werk en ziekenhuizen

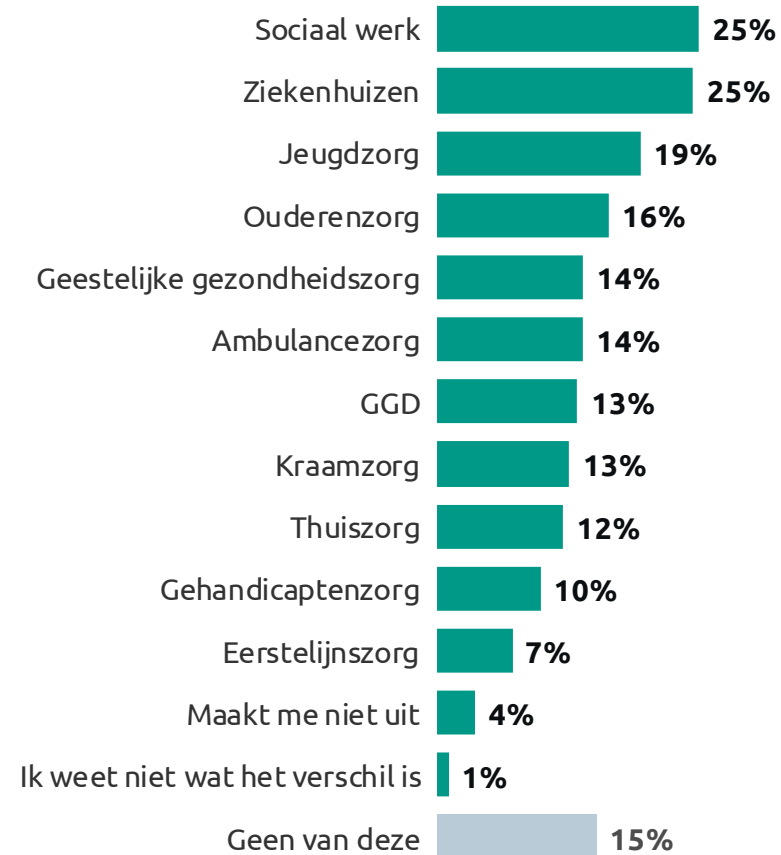
Als Nederlanders moeten aangeven in welke deelsectoren binnen Zorg en Welzijn ze zichzelf zien werken, kiezen de meesten voor sociaal werk (25%) en het werken in ziekenhuizen (25%).

Ook de jeugdzorg (19%) en ouderenzorg (16%) lijken populair. Daarna volgen de GGZ (14%) en Ambulancezorg (14%).

15% geeft aan in geen enkele deelsector dan het liefst te willen werken.

Op basis van de toelichting van mensen waarom ze in een bepaalde deelsector zouden willen werken – stel ze zouden moeten kiezen – zijn op de volgende slides de meest genoemde associaties gevisualiseerd.

Stel dat je zou moeten kiezen, in welke deelsectoren binnen Zorg en Welzijn zou je dan het liefst willen werken?
(Basis - allen, n=1.168)

Potentiële her- en zij-instromers

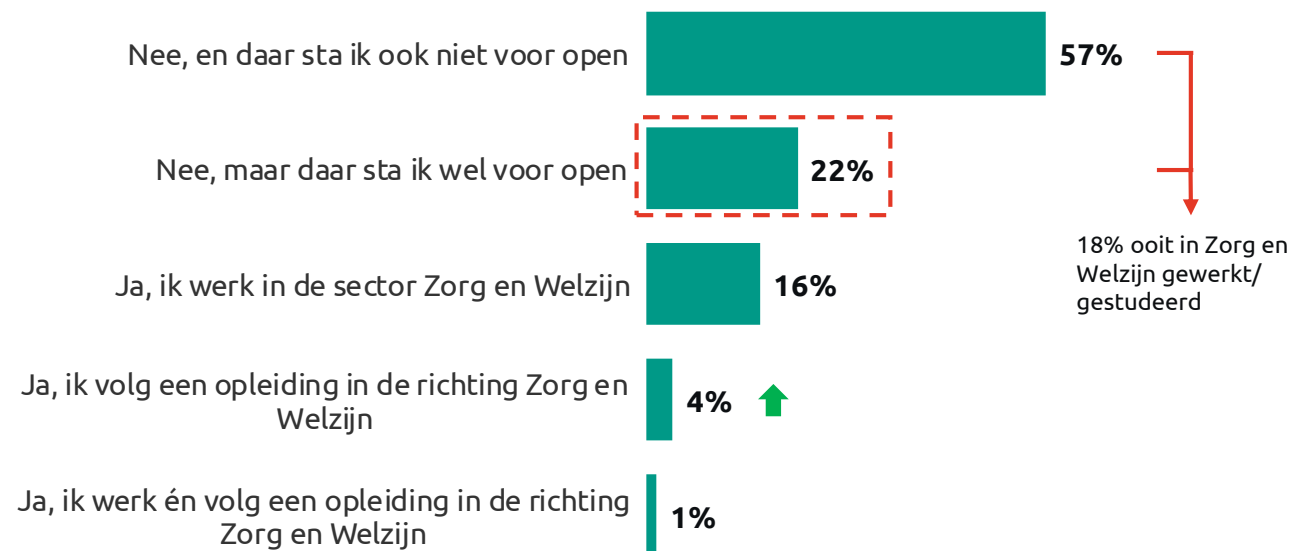
Een vijfde staat open voor werk in Zorg en Welzijn

Ruim een vijfde van de Nederlanders (22%) geeft aan momenteel niet in Zorg en Welzijn te werken, maar daar wel voor open te staan.

Ook een vijfde (21%) werkt op dit moment in Zorg en Welzijn en/of volgt een opleiding in deze richting.

Bijna zes op de tien (57%) Nederlanders leren en werken niet in Zorg en Welzijn en staan daar ook niet voor open.

Werk je in Zorg en Welzijn of volg je een opleiding of studie in die richting? (Basis - allen, n=1.168)

↑ Relatief meer passend t.o.v. 2019
↓ Relatief minder passend 2019

Potentiële her- en zij-instromers

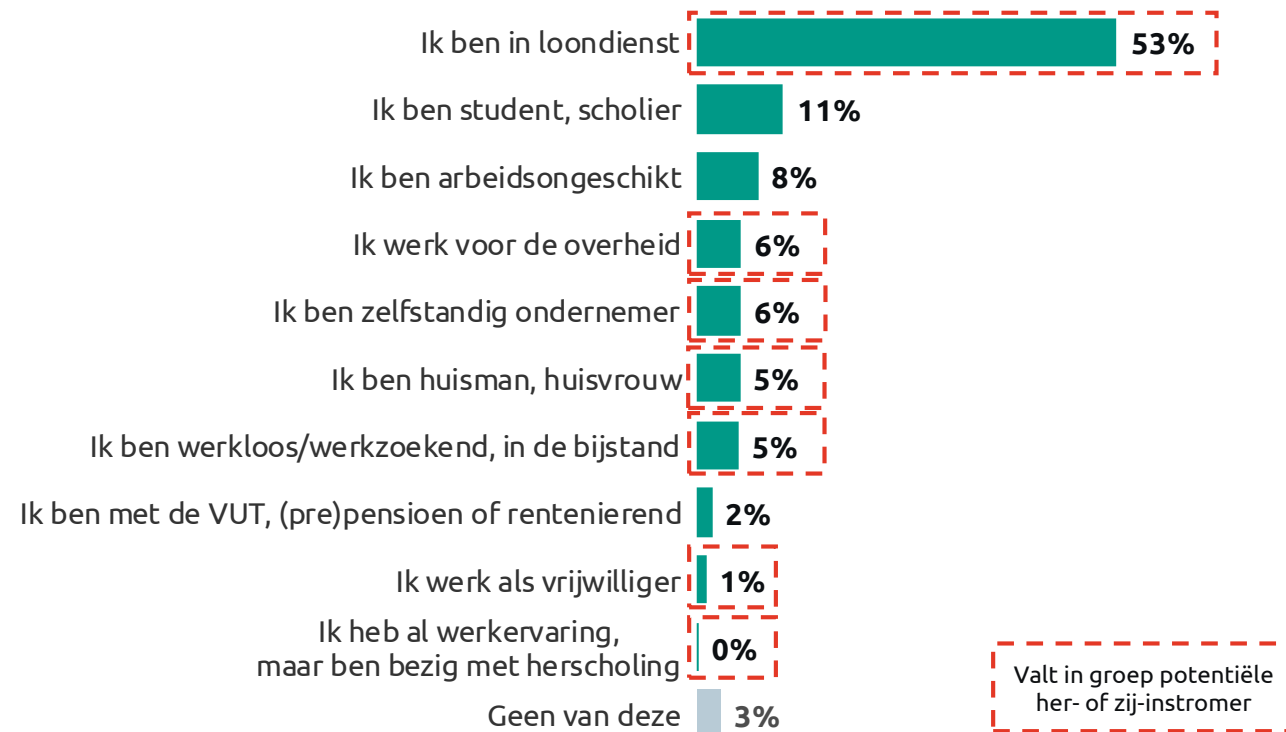
Van de Nederlanders in de leeftijd 16 t/m 64 jaar, is op dit moment ongeveer één op de tien student of scholier (11%), is 8% arbeidsongeschikt en 2% reeds met de VUT of pre-pensioen.

Het overige deel (79%, zie de rode kaders in de bovenste grafiek) is momenteel werkzaam, of mogelijk op zoek naar een baan. Binnen deze groep kijken we naar de groep potentiële her- en zij-instromers. Dit zijn de mensen die aangeven op dit moment niet te leren of werken in Zorg en Welzijn, maar hier wel voor open te staan. Teruggerekend naar de totale groep Nederlanders tussen de 16 t/m 64 jaar is dat 18% (weergegeven in de onderste grafiek).

Van alle potentiële instromers heeft 17% al eens in de zorg gewerkt (her-instromer), 83% niet (zij-instromer).

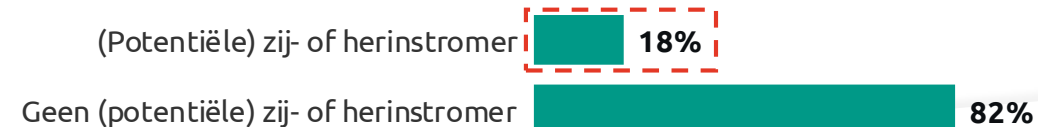
Welk van onderstaande situatie(s) is op jou het meest van toepassing?

(Basis - allen, n=1.168)

Mensen die binnen potentiële arbeidsmarkt vallen en openstaan voor werken in Zorg en Welzijn

(Basis - allen, n=1.168)

Oriëntatie op werken en/of leren in Zorg en Welzijn

Salarisbehoud en combinatie werk/privé van belang in oriëntatiefase

Voor ruim een kwart (27%) mensen die (nog) niet leren en/of leren in Zorg en Welzijn zou het om zich hier wel op te oriënteren een stimulans zijn als ze er in salaris niet op achteruit gaan. Een vijfde (21%) van de Nederlanders zou ook kijken of de baan goed past binnen hun privéleven en sommigen ook of ze zelf invloed hebben op het werkrooster (15%).

Een andere factor die het oriënteren zou bevorderen is als de werkdruk verbetert (17%) en de baan zekerheid (14%).

Vier op de tien (40%) Nederlanders staan helemaal niet open voor werken en/of leren in Zorg en Welzijn.

Wat zou jou stimuleren om je te oriënteren op werken en/of leren in Zorg en Welzijn? (Basis - Werkt niet/volgt geen opleiding in Zorg en Welzijn, n=917)

Oriëntatie op werken en/of leren in Zorg en Welzijn

Ongeïnteresseerd hebben zich meestal ook niet georiënteerd

Van de mensen die niet openstaan voor leren en/of werken in Zorg en Welzijn geeft de grote meerderheid (85%) aan zich ook nooit georiënteerd te hebben. 9% geeft zich weleens hebben georiënteerd op leren en/of werken in Zorg en Welzijn, maar dat het hen dat het toch niet aansprak en 5% dat de overstap niet haalbaar was.

Geïnteresseerden hebben zich vaak nog niet verdiept in mogelijkheden

Van de mensen die wel openstaan voor leren en/of werken in Zorg en Welzijn, hebben relatief veel (57%) mensen zich daar ook al eens op georiënteerd. De meesten heel algemeen (36%), sommigen heel serieus (7%) of zijn zelfs bezig met een overstap (2%). Anderen hebben het idee gekregen dat er voor hen geen goede mogelijkheden zijn (7%).

Heb je je weleens georiënteerd in leren en/of werken in Zorg en Welzijn? (Basis - Staat niet open voor leren/werken in Zorg en Welzijn, n=579)

Heb je je weleens georiënteerd in leren en/of werken in Zorg en Welzijn? (Basis - Staat wel open voor leren/werken in Zorg en Welzijn, n=239)

Oriëntatie op werken en/of leren in Zorg en Welzijn

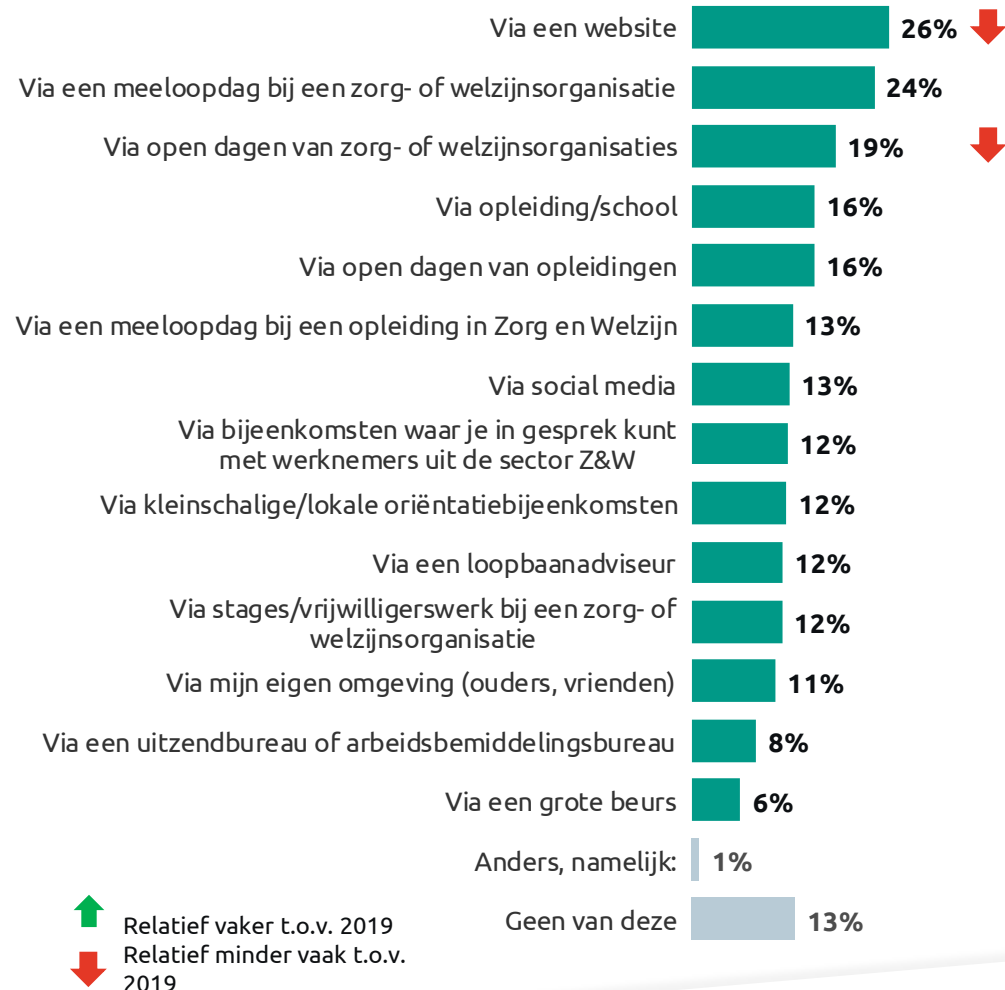
Oriëntatie via website en meeloopdag spreken meeste aan

Van de potentieel geïnteresseerden in werken en/of leren in Zorg en Welzijn, geven de meesten aan dat ze het liefst online via een website (26%) of fysiek via een meeloopdag (24%) of open dag (19%) bij een zorg- of welzijnsorganisatie geïnformeerd zouden willen worden.

Ten opzichte van 2019 zouden minder mensen het liefst geïnformeerd willen worden via een website of via open dagen van zorg- of welzijnsorganisaties.

Hoe zou jij het liefst geïnformeerd willen worden over mogelijkheden rondom werken en/of leren binnen Zorg en Welzijn?

(Basis - Staat wel open voor werk/werkt in Zorg en Welzijn, n=477)

Invloed corona

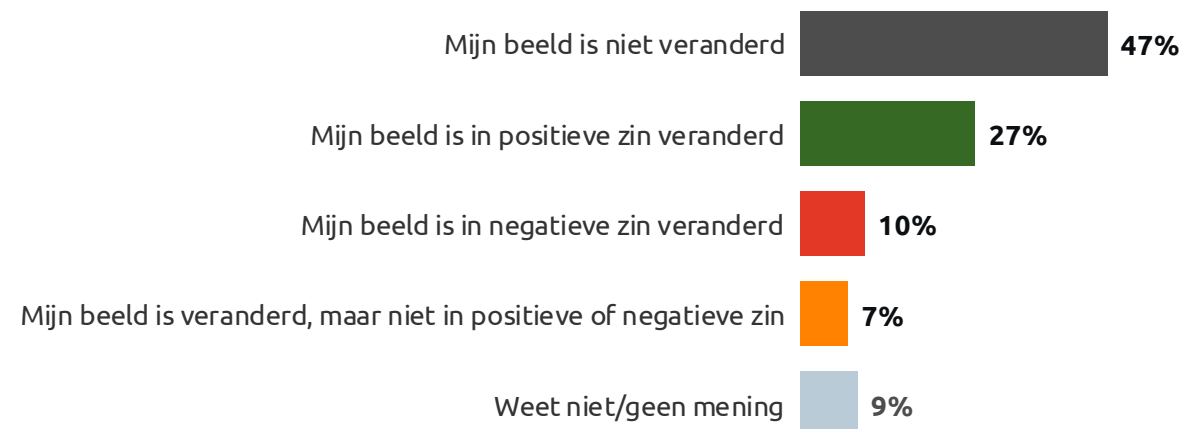
Coronacrisis heeft voor ruim vier op de tien het beeld van werken in Zorg en Welzijn veranderd

Hoewel 47% aangeeft dat de coronacrisis hun beeld van leren en/of werken in Zorg en Welzijn niet heeft veranderd, is dit voor 44% wel het geval. Ruim een kwart (27%) geeft aan dat hun beeld in *positieve* zin is veranderd. Ze lichten toe dat dit vooral komt door: de positieve zichtbaarheid in de media, het respect voor zorgprofessionals die gezondheidsrisico's voor anderen namen en bewustwording van de onmisbaarheid en veelzijdigheid van de zorg.

Bij 10% heeft de coronacrisis hun beeld in *negatieve* zin veranderd, mede vanwege persoonlijke of nabije negatieve ervaringen. Men krijgt de indruk dat zorgmedewerkers wel waardering krijgen van cliënten maar niet op financieel gebied. De coronacrisis laat zien dat mensen in de zorg een groot risico lopen en onder enorme werkdruk staan. Dat boezemt angst in.

Sommigen (7%) geven ook aan dat hun beeld niet persé positief of negatief is veranderd. Ze staan er enerzijds door de corona-aandacht meer bij stil hoe belangrijk de zorg is, maar anderzijds is men ook van mening dat de zorg te weinig gewaardeerd wordt (o.a. vanwege werkdruk/en het idee dat er onvoldoende financiële waardering is).

In hoeverre heeft de coronacrisis jouw beeld veranderd van leren en werken in Zorg en Welzijn?
(Basis - allen, n=1.168)

“ Meer respect, vroeger nooit bij stil gestaan wat een belangrijke rol deze arbeidstak heeft in de samenleving. Vooral door alleen maar negatief in de media te komen vroeger. ”

“ Je ziet hoe onmisbaar deze mensen in de samenleving zijn. Als het erop aan komt staan deze mensen 24/7 voor je klaar, met gevaar voor eigen gezondheid. ”

“ Het leek me al niet leuk en zwaar en het lijkt me nu nóg afschuwelijker. ”

“ Amper waardering, overheid ziet zorgpersoneel als noodzakelijk kwaad en weigert de zo noodzakelijke loonsverhoging. ”

“ Ik heb een positief beeld voor de zorg. Maar er zijn veel factoren die er een bedrijf van hebben gemaakt en dat niet past bij een sector als de zorg. ”

“ Het werk wordt ondergewaardeerd en al jaren uitgeknepen, ik zie geen verandering tijdens de coronacrisis. ”

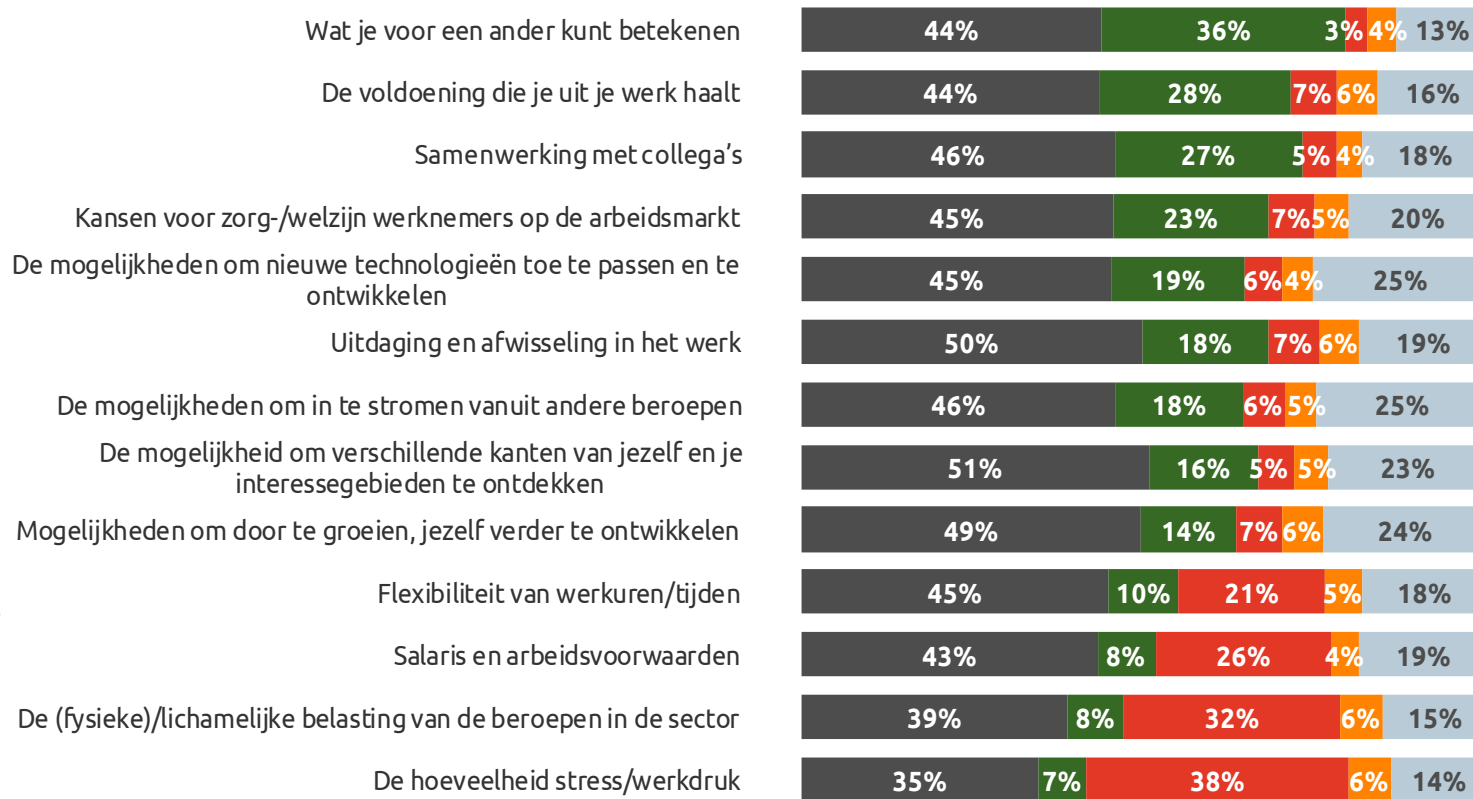
Invloed corona

De coronacrisis heeft enerzijds het beeld dat Nederlanders hebben van leren en werken in Zorg en Welzijn relatief sterk *positief* veranderd als het gaat om 'wat je voor een ander kunt betekenen' (36%) en 'de voldoening die je uit je werk haalt' (28%). Dit zijn aspecten waarover men ook buiten het kader van de coronacrisis al een sterk positief beeld heeft.

Nederlanders hebben ook vaker een positiever dan een negatiever beeld gekregen over: samenwerking met collega's, kansen op de arbeidsmarkt, mogelijkheden om nieuwe technologieën toe te passen, de uitdaging in het werk, mogelijkheden om vanuit andere beroepen in te stromen, jezelf te ontdekken en door te groeien in Zorg en Welzijn.

Anderzijds is hun beeld door de coronacrisis vaker in *negatieve* zin veranderd met betrekking tot 'de hoeveelheid werkdruk' (38%), de 'lichamelijke belasting' (32%), 'salaris en arbeidsvoorwaarden' (26%) en 'flexibiliteit van werkuren/tijden' (21%). Ook dit zijn de aspecten waarover men sowieso het sterkste negatieve beeld heeft.

In hoeverre is jouw beeld van leren en werken in Zorg en Welzijn veranderd door de coronacrisis als het gaat om: (Basis - allen, n=1.168)

- Mijn beeld is niet veranderd
- Mijn beeld is in positieve zin veranderd
- Mijn beeld is in negatieve zin veranderd
- Mijn beeld is veranderd, maar niet in positieve of negatieve zin
- Weet niet/geen mening

A photograph of four young people sitting against a blue background. They are wearing various makeshift face masks: a man on the left wears a brown paper bag with a clear plastic window; a woman next to him wears a clear plastic bottle with a blue cap; a man in the center wears a clear plastic rectangular container; and a woman on the right wears a yellow lemon. A semi-transparent green banner is overlaid across the middle of the image.

Resultaten onder jongeren

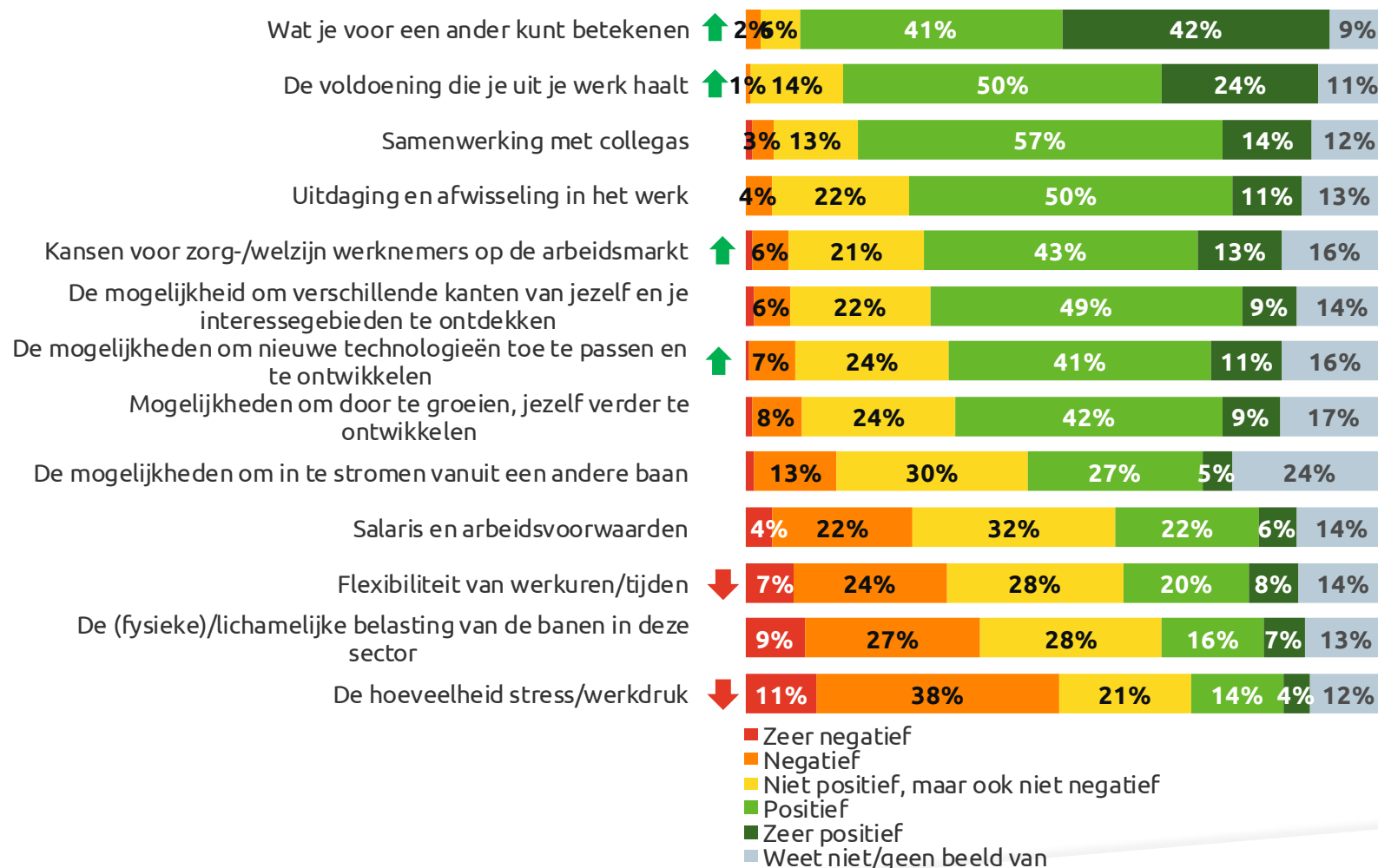
Het imago onder jongeren door de jaren heen

Positiever over de betekenis van Zorg en Welzijn en innovaties

Jongeren (15/16-24 jarigen) zijn door de jaren heen positiever geworden over de betekenis van leren en werken in Zorg en Welzijn en de voldoening die je uit je werk haalt. Ook zien zij op dit moment vaker kansen voor-/welzijn werknemers op de arbeidsmarkt en mogelijkheden om nieuwe technologieën toe te passen en te ontwikkelen dan in 2017 en 2018.

Minder positief zijn ze geworden ten aanzien van de flexibiliteit van werkuren en de hoeveelheid werkdruk die het oplevert.

In hoeverre heb jij een positief of juist negatief beeld van leren en werken in Zorg en Welzijn als het gaat om: (Basis - jongeren 2020, n=210)

Het imago onder jongeren door de jaren heen

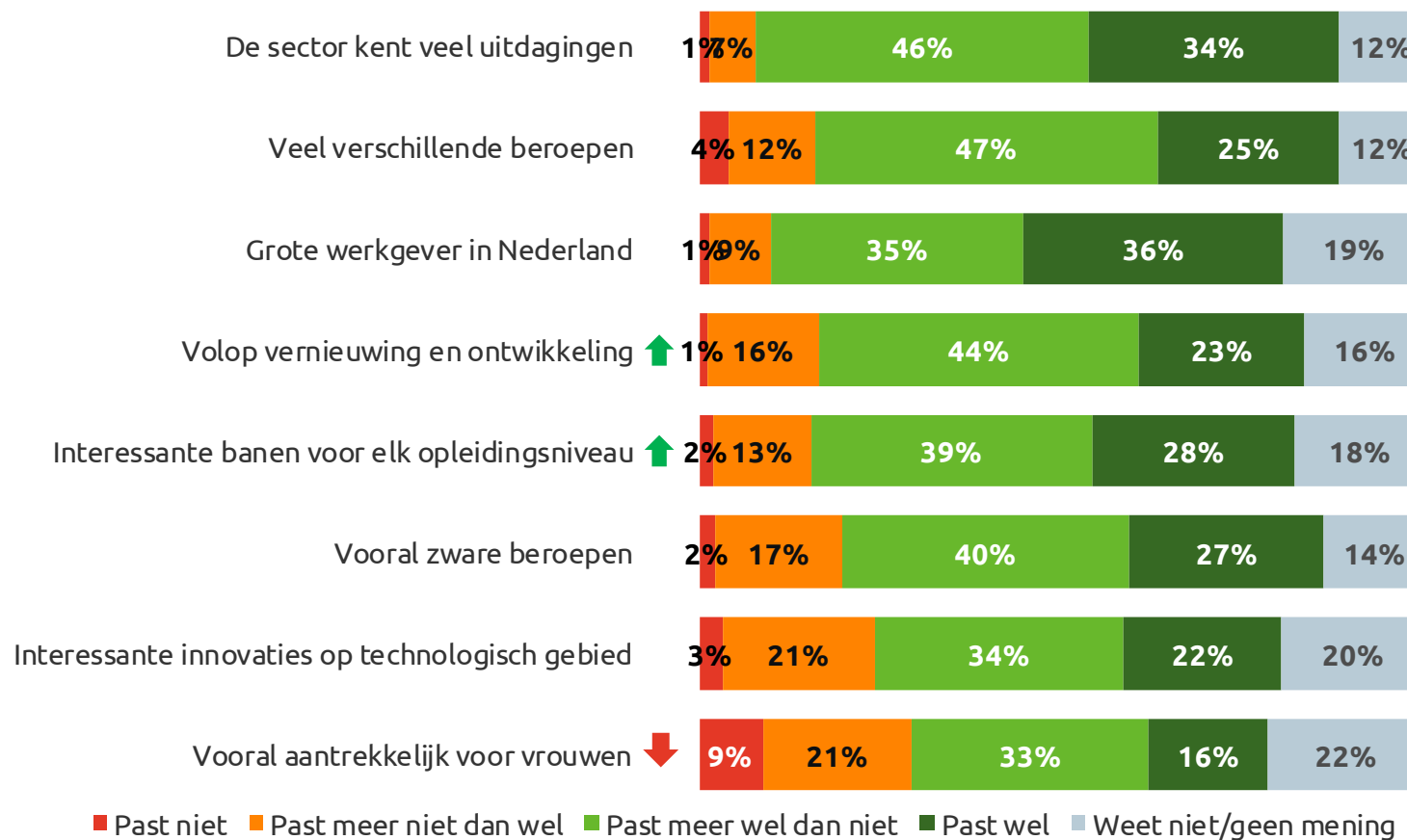
Jongeren zien meer vernieuwing en banen voor ieder opleidingsniveau in Zorg en Welzijn

De ruime meerderheid (80%) van de jongeren vinden op dit moment dat de sector Zorg en Welzijn veel uitdagingen kent.

Ten opzichte van voorgaande jaren vinden ze op dit moment vernieuwing en ontwikkeling meer passen bij Zorg en Welzijn en ze vinden ook vaker dat er interessante banen zijn voor elk opleidingsniveau.

Dat het vooral aantrekkelijk is voor vrouwen vinden jongeren op steeds minder passend worden.

In hoeverre passen onderstaande uitspraken volgens jou bij leren en werken in Zorg en Welzijn? (Basis - jongeren 2020, n=210)

Jongeren positiever beeld over leren en werken in zorg en welzijn

Jongeren (16 t/m 24-jarigen) verschillen in hun beeld van leren en werken in zorg en welzijn met 25-plussers als het gaat om:

- Ze **associëren** leren en werken in de sector Zorg en Welzijn vaker **spontaan** met ouderenzorg (17% vs. 10%), verpleeghuis/verzorgingshuis (12% vs. 6%), ziekenhuis (23% vs. 12%), een soort beroep zoals arts/therapeut/verpleegkundige (24% vs. 9%) en geneeskunde/medicijnen (7% vs. 2%).
- Ze hebben een **positiever beeld** van leren en werken in Zorg en Welzijn als het gaat om:
 - Wat je voor een ander kunt betekenen (86% vs. 82% (zeer) positief)
 - De voldoening die je uit je werk haalt (79% vs. 72% (zeer) positief)
 - Uitdaging en afwisseling in het werk (68% vs. 60% (zeer) positief)
 - Mogelijkheden om door te groeien, jezelf verder te ontwikkelen (56% vs. 49% (zeer) positief)
 - De mogelijkheden om nieuwe technologieën toe te passen en te ontwikkelen (54% vs. 42% (zeer) positief)
 - Salaris en arbeidsvoorwaarden (30% vs. 21% (zeer) positief)
 - De (fysieke)/lichamelijke belasting van de banen in deze sector (21% vs. 15% (zeer) positief)
- Ze hebben een **negatiever beeld** van leren en werken in Zorg en Welzijn als het gaat om:
 - De mogelijkheden om in te stromen vanuit een andere baan (34% vs. 48% (zeer) positief)

Jongeren vaker interesse in leren en/of werken in ziekenhuizen of jeugdzorg

Jongeren (16 t/m 24-jarigen) verschillen in hun beeld van leren en werken in zorg en welzijn met 25-plussers als het gaat om:

- Ze vinden de volgende **uitspraken vaker passen** bij leren en werken in Zorg en Welzijn:
 - Volop vernieuwing en ontwikkeling (67% vs. 57% past wel of past meer wel dan niet)
 - Interessante innovaties op technologisch gebied (55% vs. 48% past wel of past meer wel dan niet)
- Ze vinden de volgende **uitspraak minder vaak passen** bij leren en werken in Zorg en Welzijn:
 - Veel verschillende beroepen (16% vs. 11% past niet of past meer niet dan wel)
 - Vooral zware beroepen (17% vs. 10% past niet of past meer niet dan wel)
- Ze staan **minder vaak open voor leren of werken** in Zorg en Welzijn (51% vs. 58%)
- Ze zouden **vaker** liever in de volgende **deelsectoren** willen werken als ze daarvoor moeten kiezen:
 - Ziekenhuizen (30% vs. 23%)
 - Jeugdzorg (27% vs. 18%)
 - Kraamzorg (20% vs. 11%)
 - GGZ (19% vs. 13%)
- Ze zouden **minder vaak** liever in de volgende **deelsector** willen werken als ze daarvoor moeten kiezen:
 - Ouderenzorg (12% vs. 17%)
- Ze zouden **vaker gestimuleerd** worden om zich te oriënteren op werken en/of leren in Zorg en Welzijn als ze de baan goed kunnen combineren met privéleven (27% vs. 20%) en minder vaak door waardering voor beroepen in Zorg en Welzijn (5% vs. 11%)

Coronacrisis heeft algemene beeld Zorg en Welzijn minder vaak in positieve zin veranderd

Jongeren (16 t/m 24-jarigen) verschillen in hun beeld van leren en werken in zorg en welzijn met 25-plussers als het gaat om:

- Ze zouden **vaker het liefst geïnformeerd** willen worden over de mogelijkheden van werken en/of leren in Zorg en Welzijn via:
 - Opleiding/school (37% vs. 11%)
 - Open dagen van opleidingen (25% vs. 14%)
 - Stages/vrijwilligerswerk bij een zorg- en of welzijnsorganisatie (23% vs. 10%)
 - Hun eigen omgeving (ouders, vrienden (17% vs. 10%)
- Ze zouden **minder vaak het liefst geïnformeerd** willen worden over de mogelijkheden van werken en/of leren in Zorg en Welzijn via:
 - Uitzendbureau of arbeidsbemiddelingsbureau (2% vs. 10%)
 - Loopbaanadviseur (6% vs. 13%)
- Hun **beeld in het algemeen** van leren en werken in Zorg en Welzijn is **minder vaak in positieve zin** veranderd door de **coronacrisis** (21% vs. 28%) en als het gaat om de volgende aspecten:
 - De mogelijkheid om verschillende kanten van jezelf en je interessegebieden te ontdekken (10% vs. 17%)
 - De mogelijkheden om in te stromen vanuit andere beroepen (12% vs. 19%)

Bijlagen

Bijlage

Onderzoekstechnische informatie - kwantitatief

Veldwerkperiode

Het veldwerk is uitgevoerd in de periode 28 juli 2020 tot 9 augustus 2020

Methode respondentenselectie

- Uit het StemPunt-panel van Motivaction

Incentives

De respondenten hebben als dank voor deelname aan het onderzoek punten voor het StemPunt spaarprogramma ontvangen

Weging

- De onderzoeksdata zijn gewogen (zie ook bijlage gewogen en ongewogen data), daarbij fungeerde het Mentality-ijkbestand als herwegingskader. Dit ijkbestand is wat betreft sociodemografische gegevens gewogen naar de Gouden Standaard van het CBS

Responsverantwoording online onderzoek

- In de veldwerkperiode is aan 6188 personen een uitnodigingsmail verstuurd. Op de slotdatum van het veldwerk (zie bij Veldwerkperiode) was het gewenste aantal vragenlijsten ingevuld en is de toegang tot de vragenlijst op internet afgesloten

Bewaartermijn primaire onderzoeksbestanden

Digitaal beschikbare primaire onderzoeksbestanden worden tenminste 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard. Beeld- en geluidsopnames op cd en niet digitaal beschikbare schriftelijke primaire bestanden zoals ingevulde vragenlijsten, worden tot 12 maanden na afronden van het onderzoek bewaard.

Overige onderzoekstechnische informatie

Overige onderzoekstechnische informatie en een exemplaar van de bij dit onderzoek gehanteerde vragenlijst is op aanvraag beschikbaar voor de opdrachtgever.

Bijlage | Ongewogen en gewogen data

Kenmerken	Ongewogen		Gewogen	
	n	%	n	%
Leeftijd				
18 t/m 24 jaar	210	18,0	201	17,2
25 t/m 34 jaar	182	15,6	229	19,6
35 t/m 44 jaar	208	17,8	221	18,9
45 t/m 54 jaar	291	24,9	273	23,3
55 t/m 64 jaar	277	23,7	244	20,9
Opleidingsniveau				
Hoog (wo/hbo)	522	44,7	479	41,0
Middel (havo/vwo/mbo/mavo)	527	45,1	551	47,2
Laag (ibo/basisschool/geen opleiding)	119	10,2	138	11,8
Geslacht				
Mannen	533	45,6	586	50,2
Vrouwen	635	54,4	582	49,8

Wij verminderen onze footprint

Motivaction
is ISO 14001-
gecertificeerd

Motivaction
gebruikt
energiezuinige
auto's

Motivaction
gebruikt groene
stroom

Motivaction
gebruikt uitsluitend
papier met een FSC-
label

Auteursrecht

Het auteursrecht op dit rapport ligt bij de opdrachtgever. Voor het vermelden van de naam Motivaction in publicaties op basis van deze rapportage - anders dan integrale publicatie - is echter schriftelijke toestemming vereist van Motivaction International B.V.

Beeldmateriaal

Motivaction heeft datgene gedaan wat redelijkerwijs van ons verwacht kan worden om de rechthebbenden op beeldmateriaal te achterhalen. Mocht u desondanks menen recht te kunnen doen gelden op gebruikt beeldmateriaal, neem dan contact op met Motivaction.

Pers- en publicatiebeleid

Het vermelden van de naam van Motivaction in persberichten en/of andere publicaties over door Motivaction uitgevoerd onderzoek is gebonden aan een aantal voorwaarden, zoals vastgelegd in ons [Pers- en publicatiebeleid](#).

Motivaction International B.V.

Marnixkade 109F
1015ZL Amsterdam

Postbus 15262
1001MG Amsterdam

020 589 83 83

info@motivaction.nl

www.motivaction.nl

Weet wat mensen drijft.

motivaction
insights and strategy